

Kranju. Dr. Rikard Karba, župan v Kamniku. Karel Rozman, župan v Novem mestu.

**Prijava vinskega pridelka in kupljenega vina.** Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru nam poroča, da je min. za fin. odredil, da so proizvajalci vina v Slov. zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprešali vino, prijaviti dobljeno količino vina finančni kontroli. Proizvajalci vina, ki opuste to prijavo, kakor tudi oni, ki ne prijavijo fin. kontroli prodane količine vina pred prodajo kupcu, se kaznujejo radi prestopka zoper red po čl. 85 troš. prav. (kazen 100 din. in ob vsaki ponovitvi 300 din.) Kupci vina pa, ki ne prijavijo kupljene količine vina pristojnemu oblastvu, pri katerem je plačati trošarino (oddelku fin. kontrole), se smatrajo za tihotapce in so podvrženi kazni iz člena 77 troš. prav. Ta kazen znaša, razen redne trošarine in zaplembe blaga, pet do deset kratni znesek prikrajšane trošarine.

**Vsled čiščenja kotlov** v mestem kopališču ostane isto od 6. do 11. februarja t. l. zaprto.

## Politične vesti.

**Iz narodne skupščine.** V soboto, 28. jan. se je razpravljalo v skupščini o podaljšanju trgovinske pogodbe z Avstrijo. Ker se pogajanja z Avstrijo niso mogla še dovršiti, je predlagal odsek, naj se dosedanja pogodba podaljša do 30. junija t. l. Pri tej priliki je poslanec Hohnjec zahteval, naj vlada doseže transitni promet na progi Špilje-Radgona. Ker v sobota seja ni bila sklepčna, se je pogodba sprejela v pondeljek s 122 glasovi proti 35.

**Upravna razdelitev.** Odsek, ki je bil izvoljen za upravno razdelitev naše države, kakor je določeno v ustavi, svojega dela ni dovršil do naznačenega časa. Njegovi posli preidejo sedaj na zakonodajni odbor. Če tudi ta ne izvede razdelitve v določenem roku, bo morala vlada sama vzeti v roko zamišljeno razdelitev ter jo izvesti po ustavnih določbah.

**Enotno nastopanje avstrijskih Slovanov.** V Avstriji živi precej stotisočev avstrijskih Slovanov. Največ je Čehov, zlasti na Dunaju, potem Slovencev na Koroškem in štajerskih obmejnih krajih, pa tudi nekaj Hrvatov. Te dni sta češka dunajska občinska svetnika Machat in Klimeš odpotovala na Koroško, da stopita tam v stike s slovensko manjšino in se dogovorita o skupnem nastopu slovenske in češkoslovske manjšine v Avstriji. Enaka pogajanja se bodo vršila tudi s burgenlandskimi Hrvati.

**Krivci šibeniških dogodkov.** Ko je v božiču nekaj italijanskih mornariških vojakov izzivalo po mestu Šibeniku, so se morali razburjeni hrvaški množici umakniti na svoje ladje. Domači orožniki so preprečili, da se Italijanom ni nič hudega zgodilo. Z ladij pa so začeli na mesto streljati, dolžeč Hrvate nasilstva. Uvedena preiskava pa je sedaj dognala, da so Hrvati nedolžni. Spopada so bili krivi italijanski vojaki sami, krivo pa je tudi italijansko poveljstvo, ki je brez vzroka streljalo na mesto.

**Občinske volitve v Primorju.** V nedeljo, 22. januarja so se vršile v zasedenem ozemlju primorskem prvokrat občinske volitve pod italijanskim gospodstvom. Italijani, zlasti fašisti, so napeli vse sile in poskusili vsa sredstva, da bi se čim manj Slovencev in Hrvatov udeležilo volitev. Vendar so volitve pokazale, da se tudi italijansko pošteno prebivalstvo odvraca od zagrizenega fašistovsko nacionalističnega bloka. V Trstu je zmagala laška zveza, ki je dobila 12.050 glasov, in ji pripade 64 odbornikov, 16 pa komunistom; ostale stranke ne bodo zastopane v tržaškem občinskem svetu, kako tudi ne Slovenci, ki so dobili 2591 glasov. V Gorici je dobila furlanska skupina, v katero so volili tudi Slovenci, 32 obč. svetnikov, fašistovska zveza pa le 8 odbornikov. V Voloski-Opatiji in Veprincu so podlegli naši Italijanom, s katerimi so volili vsi Nemci in Madžari in katerim je prišlo z Reke na pomoč

200 fašistov, ki so metali bombe, vdiral v volilne dvorane in trgali slov. volilcem glasovnice iz rok.

**Tudi Jugoslavija bo pomagala vzdrževati Karla in Cito.** Ministrski svet je sklenil, da mora tudi naša država prispevati k vzdrževanju Karla in Cite Habsburg, na kar so pristale že Romunija, Češkoslovaška in Italija. S to podporo pa si pridobi naša država tudi pravico pri nadziranju Karlovem in Citinem.

**Avstrijsko-češki sporazum.** Pred božičem sklenjeno pogodbo med Češkoslovaško in Avstrijo je avstrijski parlament odobril v seji 26. januarja s 104 krščansko-socialnimi in socialno-demokratskimi glasovi proti 23 velenemskim glasom. Velenemci se boje, da jih ne bi ta pogodba ovirala pri združenju z Nemčijo.

**Popoln poraz komunistov.** V Pragi se je vršila 26. januarja seja mednarodnega kongresa strokovnih organizacij, ki je imela odločiti, ali se pridružijo moskovski internacionali. Za Moskvo je glasovalo 22.027 članov, medtem ko je bilo za Amsterdam oddanih 338.447 glasov. Ta izid je kongres sprejel z velikim odobravanjem.

**Trgovinska pogodba z Nemčijo.** V torek, 31. januarja je bila v skupščini sprejeta tudi začasna trgovinska pogodba z Nemčijo. Naš izvoz v Nemčijo je leta 1920 znašal polovico vsega našega izvoza in stoji Nemčija na tretjem mestu med državami, ki dobivajo od nas blago. Izvažali smo največ zelje, suhe slive in meso, uvažali pa železo, stroje, razne aparate, posebno električne itd. Promet med nami in Nemčijo je bil otežkočen, ker nismo dobivali blaga od Nemčije direktno in smo morali radi tega plačevati nagrade za posredovanje. Škoda je bila tudi na valutnem polju. Namesto v markah smo morali večkrat plačevati nemško blago z dragimi valutami, v lirah ali švicarskih frankih. To je nepovoljno vplivalo na našo valuto.

**Čehi proti vzdrževanju Karla in Cite po nasledstvenih državah.** Čehi se ostro upirajo, da bi morali za Karla in Cito plačevati, zlasti toliko, kolikor nima nobeden izmed državnih poglavarjev Male antante. Karel ima lastnega premoženja dovolj, da se lahko lepo preživlja.

**Madžarska armada.** Madžarski skupščini je bil predložen načrt madžarske vojske. Načrt določa v bistvu to-le: Prezenčno stanje vojske, ki se nikakor ne sme zvišati, znaša 1750 častnikov, 2343 podčastnikov in 30.916 mož, skupaj 35.000. Vojska se izpopolnjuje iz prostovoljcev, častniški zbor pa sestoji izključno iz poklicanih častnikov. Predložen je bil tudi načrt glede policije in orožništva. Vsaka vrsta sme imeti po 12.000 mož. Policija in orožništvo se dopolnjujeta z naborom.

**Veliko madžarsko zaroto v Kočicah** je odkrila policija ter zaprla veliko število oseb. Zarotniki so hoteli vzhodno Slovaško odcepiti od Češke. Prevratno gibanje naj bi otvorilo madžarsko prebivalstvo, ki naj bi takoj razdrlo vse železniške proge in s tem preprečilo dohod vojaških vlakov. Kakor javljajo, je dala denar za to gibanje madžarska vlada.

## Razno.

**Poroka kralja Aleksandra** bo, kakor poročajo listi, na pravoslavno Veliko noč, ki bo letos isti dan kot naša. Ali bo poroka v Beogradu ali v Bukarešti, kar bi odgovarjalo željam in običajem romunskega dvora, še ni znano. Kronanje kralja bo po poroki in sicer v Beogradu. Kakor se domneva, bo slovesno kronanje na Vidov dan. Maziljenje kralja pa bo v samostanu Žiči.

**Vojna škoda v Beogradu** Beograjski občinski zastop je predložil reparacijski komisiji svoje zahteve glede vojne odškodnine. Mestna občina zahteva za deloma uničene, deloma odnesene predmete skupno 122 milijonov dinarjev odškodnine.

**Zagrebski roparski napadalec prijet.** V zadnji številki smo poročali o deklici, katero

je hotel neki vojak roparsko umoriti. Vendar ni napadel deklice vojak Gjuro Vlasić, nego vojak Mahmutović iz Tuzle. Ko je deklica prišlo zopet k zavesti, je samo izjavilo, da je ni prvi vojak napadel, nego neki vojak iz Tuzle. Vojaška oblast je nato zbrala vse vojake iz Tuzle. Krivec se je izdal s svojim razburjenim in zmedenim vedenjem. Pri njem so našli še vseh 16.000 kron, zlato uro z verižico in tudi njegov bajonet je bil okrvavljen.

**Petdinarski bankovci.** Pred dnevi je pošteno ravnateljstvo sporočilo vsem listom, da je finančno ministrstvo odredilo, da se vzamejo petdinarski bankovci iz prometa in da jih državne blagajne po 20. januarju t. l. ne smejo več sprejemati, pač pa jih bodo zamenjevale podružnice Narodne banke do 20. julija 1922, centrala pa celo do novembra 1922. Finančna delegacija doslej ni dobila od ministrstva iz Beograda še nobene tozadevne naredbe. Finančna (deželna) blagajna in vsi davčni uradi morajo sprejemati petdinarske bankovce, dokler ne dobijo od finančne delegacije kakega drugega navodila. Če kak davčni urad ne bi hotel sprejeti petdinarskih bankovcev, naj se to takoj javi finančni delegaciji.

**420 kron kg črnega kruha.** Od 15. januarja so dunajski peki povišali cene kruha. 1 kg črnega kruha stane 420 kron, ena žemljica, ki tehtja 3 in pol dkg, pa 30 kron. Hlebček belega kruha, ki je težak 32 dkg, stane 360 kron. S tem je postal za navadne neverižniške rodbine tudi kruh — luksus.

**Bolnišnice v Zagrebu** so tako prenapolnjene, da morajo bolnike odklanjati.

**60-letnico obstando** slavi letos mariborska Čitalnica.

**Kraljeva pot v Dalmacijo.** Meseca marca poseti našega kralja njegova zaročenka Marija s svojo materjo. Obiskali bodo Beograd, od tam pa se bodo podali preko Sarajeva v Dalmacijo, kjer bodo ostali delj časa. V Dalmaciji se pripravljajo za sprejem kralja in njegove zaročenke velike slavnosti. Posebno slovesen bo sprejem v Dubrovniku, kjer se nastani kralj v staroslavnem knežjem dvoru. Iz Dubrovnika bo obiskal kralj tudi Split in Šibenik.

**Silna zima v Ameriki.** V Baltimoru in Washingtonu imajo nad meter visoko snega in silno zimo. Vsled obilega snega se je podrlo knikerbeško gledališče, pri čimer je bilo nad 100 oseb ubitih, nad 200 pa ranjenih.

**Kaplan zmrznil v snegu.** Kaplan Ernest Vidic iz Marenberga je bil že dalj časa bolan in je moral ostati že več dni v postelji. Imel je hude srčne in živčne napade, tako da je včasih izgubil popolnoma zavest. V takem deliriju je odšel 14. januarja zvečer neopažen, napol oblečen iz župnišča. Vsled slabosti in hudega mraza se je zgrudil v sneg, kjer so ga našli šele čez dva dni mrtvega.

**Število kardinalov.** Italijanskih kardinalov je danes 29, drugih pa 30. Med temi jih ima Francija 5, Anglija 2, Irska 1, Kanada 1, Belgija 1, Avstrija 2, Brazilija 1, Holandska 1, Madžarska 1, Poljska 2, Portugalska 1, Češka 1, ki ga je vlada odstavila in živi v pokoju, Jugoslavija pa nobenega.

**Dihanje skozi nos.** Dihanje skozi nos je najnaravnejše. Vdihani zrak se v nosu najprej segreje in prečisti-zlasti prahu in nalezljivih kali v njem — ter pride v dušnik in pljuča tako izboljšan, da ni od njega več nevarnosti za zdravje. Toda skozi nos je treba zrak ne samo sprejemati nego tudi izpuščati, t. j. izdihavati. Izdihani zrak je nasičen z vlogo ter z njo orosi tudi notranjo površino nosu, njegove sluznice. Drugače bi se morale osušiti, popolna suhota v nosu pa ni samo neznosna, nego je tudi zdravju škodljiva. Suhe sluznice v nosu ne morejo pridrževati prahu in nalezljivih kali, vdihanih z zrakom.

**Tobak in nalezljive kali.** Mnogi mislijo, da tobakov dim uničuje nalezljive kali, pa jim je to nekak razlog, da ne opuste tobaka. Po novejših preiskavah strokovnjakov je doguano, da nima tobakov dim nobenega učinku na kali nalezljivih bolezni.